

Jõgeva maakonna lasteaedade tagasiside 24.augustil 2017 a. toimunud rahvusvahelisest konverentsist- „Lapsest lähtuva õpikäsitluse ja kaasava hariduse rakendamine Jõgevamaal, õppides naabrriiikide kogemustest“

KOKKUVÕTE 1

Tiina Kallavust oli huvitav kuulata ning sai palju toredaid mõtteid. Jutt oli väga eluline, kaasahaarav. Antud teemast jäi hinge kõige rohkem see, et õpetajad tegelikult annavad oma tundeid lastele edasi. Lapsi tuleks rohkem hoida ja armastada ning pakkuda neile hellust. Olulised on rollid perekonnas – kui laps pannakse liiga vara vastutama, jäetakse ta lapseõlveta.

Erivajadusega lapsele (ka tavalapsele) on olulised reeglid, rutiin. Käitumine on alati õpitud, seda saab ümber õppida. Olulised on rollid perekonnas – kui laps pannakse liiga vara vastutama, jäetakse ta lapseõlveta

Kuidas hoida püsivat positiivset hoiakut oma töö suhtes. Õpetaja on suhte looja, hoidja ja arendaja – kui õpetaja lapsega ise suhet ei loo, teeb seda laps (enamasti jonnides). Suhte loomine iga enda rühma lapsega (ka lapsevanemaga) on ülioluline.

Iga lapse päev lasteaias tuleb lõpetada positiivse mõttega. Lastevanematele probleemidest rääkides lisada alati mitu head asja, mida öelda.

Tiinat võikski jääda kuulama.

Teiste lasteaedade näited olid ka huvitavad. On hea näha kuidas mujal tehakse ning mida kasutatakse. Enim meeldis see, et õpetajad viibivad lastega kaua õues(3h) mis meile on veel võõras. Loodan, et ka meil siin Eestis võtavad õpetajad selle aja, et olla kauem lastega õues.

Soome näitena kõnetas mind piktogrammide kasutamine teise emakeelega laste puhul. Õpetajad saavad hakkama piltide/piktogrammide abil ja annavad sellega edasi lastele ja lastevanematele teavet päeva kohta. Huvitav oli ka roheline pileti sertifikaadi meetoodika järgi töötava lasteaiaga kogemus. Ka meie teeme selleaastast tööd, kuid mitte nii sihipäraselt. Hea on teada, et sellega võib kuhugi kuuluda ning seeläbi leida endale partnereid

Laste andekus peitub näpuotstes, seega panna rohkem rõhku käeliste tegevustele.

Tutvustame erinevate lasteaedade töökorraldusega. Milliseid võimalusi kasutatakse Lätis erivajadustega laste arendamisel (näiteks liivateraapia, soolakamber, massaaž).

Rohkem tahaks teada Leedu programmist Kimochi, mis aitab nukkude kaudu suhelda erivajadustega lastega.

Hea teadmine, et kuigi töökorraldused erinevates lasteaedades võivad erineda, siis kõrgem eesmärk on kõigil ühine – toetada ja arendada last.

Projekt on jätkusuutlik ning oma silmaga kuulnud näha annaks parema võimaluse leida neid võtteid ja meetodeid, mida saab oma lasteaias rakendada.

Suur tänu Aminole ja Marikale korraldamise, tõlkimise ja kogu tegemise eest. Imelised. Jätkake samas vaimus.

KOKKUVÕTE 2

Tähelepanekud ürituse kohta:

*tore põhjus kokkusaamiseks kolleegide ja tuttavatega kogu maakonnast;

*huvitav ettekanne Tiina Kallavuselt – tundus, et antud aeg jäi lühikeseks edastamiseks kogu materjali. Tekkis huvi minna mõnele tema koolitusele. Tegelikult oleks vaja sel teemal ka lapsevanemaid harida (75-80% laste agressiivsest käitumisest kutsuvad esile vanemad; vanem on otsustaja ja vastutaja, kui asi puudutab pere toitumist, magamamineku-ja ülestõusmise kellaaegu, lasteaias ja koolis käimist jne.)

*Tiina Kallavuse ettekannet oli tore kuulata ja minu mõtted ja tähelepanekud kattusid tema omadega. Sain palju ideid, mida oma töös kasutada. Ta rääkis tänapäevase lapse vajadustest ja erivajadustest ning kuidas neid märgata, kuid ajanappuse tõttu jõudis ta nende abistamisvõimalustest vähe rääkida.

*Soome kolleegide ettekanne jäi puiseks ja kuivaks - nad oleksid võinud kõnelda oma emakeeles, sest nagunii oli meil tõlgitud materjal olemas tänu Aminole. Tegelikult on nad innustunud ja tööle pühendunud inimesed ja kuna mul oli võimalus Kaarinas (jälle tänu Aminole) neid eriilmelisi lasteaedu näha (s.h. lastega tegelus), siis on kahju, et see ettekandes ei kajastunud. Kaarinas hakkas silma see, et korraga on lastega tegelemas peale õpetaja mitu assistenti ja vajadusel tugiisik. Nad teevad ka tihedat koostööd erivajadusega lapse arsti, hooldajatega. Koostöö on ka koolipsühholoogi, tulevase klassiõpetaja ja eripedagoogiga. Väga huvitav (ja tegelikult ka meil rakendatav) on Hoviranna lasteaias kasutatav keeleõppe materjal muulaste ja kõnetute laste jaoks (piktogrammide, pildi kasutamise erivõimalused).

*Läti ja Leedu ettekanded olid emotsionaalsed. Sain keskenduda kõnelejale, ega pidanud konspektis järge ajama. Pildimaterjal elavdab iga ettekannet! Tore, et lasteaed on leidnud võimaluse tööle võtta massööri, ujumisõpetaja, ravivõimlemisõpetaja (Saulite); et on lastel võimalus mängida liivatoas, loodustoas, soolakambris (Janmüüža). Leedu Kimochidest ja Tauškute nukust kuulates, kes aitavad lapsel paremini enda tunnetes selgusele jõuda ja teisi mõista, tekkis mul paralleel meie Sõber karuga.

Kuna meil on suund sinnapoole, et üha rohkem erivajadusega lapsi integreerida tavarühmadesse (mõtlemata, kas see on ikka parim nii sellele lapsele, kui ümbritsevatele), meeldis, et Läti kolleegid julgusid välja tuua, et puuetega laste juuresolek mõjub mõnikord ülejäänud laste käitumisele negatiivselt.

* Läti ja Leedu kolleegide ettekanne oli ilmestatud paljude pildimaterjalidega ja neid oli huvitav kuulata ja vaadata. Täname hea tõlke korraldamise eest.

*On erinevad lasteaiad ja inimesed, kes töötavad erinevates naaberriikide lasteaedades. On erinevad töövahendid ja erinevad võimalused aga kõik see töö käib laste heaolu nimel igas riigis.

Suur tänu Marikale ja Aminole teistele korraldajatele! Imeline tõlge, Amino väga emotsionaalne – võttis üle kõneleja maneerid ja meetodid.

Päikest Teie päevadesse!

KOKKUVÕTE 3

Tore, et korraldatakse. Ladus korraldus, ei venitatud aega täis. Meeldis, et oli rahvusvaheline, sai aimu teiste tööst. Sai taas näha vanu ja ka uusi kolleege. Meeldis, tänu korraldajatele. Lätlased olid ka ise keelega jännis, lugesid maha slaididelt sõna-sõnalt. Vene keel polnud emakeel aga tõlge oli kiire ja hea. Mõni vahepaus oleks kuulajad erksamad hoidnud, pealelõunal

kuulamisaktiivsus vähenes.

Järgmisel korral osalen kindlasti, koos käia on alati tore. Ja midagi tarvilikku saab ikka kõrva taha panna.

Tänud tegijatele ja vaeva nägijatele!

KOKKUVÕTE 4

Torma lasteaia Linnutaja meeskond, kes osales metoodikapäeval-konverentsil, on väga tänulik huvitava päeva eest. Suured tänud ja kiitused korraldavale meeskonnale ja muidugi võrratule Marikale! Emotsionaalselt sütitaiavale Aminole!

Meile väga-väga meeldis Tiina Kallavuse ettekanne, kus oli palju äratuntavat ja sai paralleele tõmmata endi töös. Anname oma kolleegidele edasi mõtte, et õpetaja on suhte looja, arendaja ja vastutaja. Tuleb hoida ja juhtida positiivset suhet. Jäi kõlama: hoiak määrab suuna – esita endale küsimus: „Miks just need lapsed on minu rühma sattunud? MIKSIL on alati põhjused. Käitumine on alati õpitav, kuidas mõjutab seda põlvkondade erinevus, rollid ja suhted. Paraku on nii, et väga paljudele lastele on lasteaed ainuke struktureeritud koht, mis loob selguse ja turvatunde. Meeldis lätlaste ja leedulaste esitus. Oli positiivne ja asjalik, rohkesti illustreerivat pilte, kuidas on õppe-ja kasvatustöö korraldatud. Hea mõte kasutada piktogrammi. Soome kolleegidelt kinnistuvad mõtted, et missioon on kinkida rõõmu ja päikest igale lapsele, isegi kui ta on teistest erinev. Ja ikka märgata ka andekaid lapsi! Töö erilise lapsega on alati individuaalne. Loodus on tähtsaim vahend eelkoolialise lapse kasvatamisel ja arendamisel.

Aitäh Amino Põldarule eelnevalt tõlgitud materjalide eest! Oli hea esinejaid jälgida ja kohapeal oli kohe tõlge ka tema näol olemas nii vene keelest, kui soome keelest.

KOKKUVÕTE 5 Liepa lasteaed „Saulite“ direktor Elija Latko

Нам, делегации из Латвии ,из Приекульского края, была дана удивительная возможность участвовать в международной конференции «Применение личностно-ориентированного подхода и инклюзивного образования в Йыгевамаа через изучение опыта соседних государств»

Во время конференции была возможность иметь представление о похожих проблемах в работе с детьми с особыми потребностями в Латвии. Эстонии. Литве и в Финляндии. Дети с особыми потребностями –это дети . которые требуют особого внимания и индивидуального подхода. Работники детского сада должны быть их надёжным другом, примером, доверительной персоной.В детском саду должны быть созданы такие условия , где ребёнок бы чувствовал себя уверенно и надёжно.

Приятно осознавать, что во всех соседних государствах над этими проблемами думают и работают и делятся опытом.

Нам очень понравилась экскурсия по детским садам, где показали обыкновенные сады и сады нового поколения.

Большое спасибо лектору спецпедагогу-психологу Тийне Каллавус о потребностях и специальных нуждах современного ребёнка. Это вечно актуальная проблема и педагогов, и родителей. Думать, думать и еще раз думать, как более разумно воспитать наших детей для лучшего будущего.

Мы благодарны всем организаторам проекта, переводчикам и работникам детских садов Йыгевамаа.

Предложения к продолжению проекта:

2018 году , в год 100летия независимости наших государств, провести конференцию в Латвии

в Приекульском крае по вопросу» Общие и различные приемы работы детских садов соседних стран по работе с детьми с особыми потребностями через общение с природой и природными материалами»

TÕLGE

Meile, Läti delegatsioonile Priekuli rajoonist, anti imetlusväärne võimalus osaleda rahvusvahelisel konverentsil „Lapsest lähtuva õpikäsituse ja kaasava haridsue rakendamine Jõgevamaal, õppides naaberriikide kogemusest“.

Konverentsi ajal anti võimalus saada ettekujutus sarnastest probleemidest töös erivajadustega lastega Lätis, Eestis, Leedus ja Soomes. Erivajadustega lapsed on lapsed, kes vajavad erilist tähelepanu ja personaalset lähenemist. Lasteaia töötajad peavad nende jaoks olema kindlaks sõbraks, eeskujuks, usaldusväärseks partneriks. Lasteaias peavad olema loodud sellised tingimused, kus laps tunneks end kindlalt.

Meeldiv on tõdeda, et kõikides naaberriikides nende probleemide üle mõeldakse ja töötatakse ning jagatakse kogemusi.

Meile väga meeldis ringkäik lasteaedades, kus näidati nii tavalasteaedu kui ka uue põlvkonna lasteaedu.

Suur tänu eripedagoogi Tiina Kallavuse loengu eest tänapäevase lapse vajadustest ja erivajadustest. See on igavesti aktuaalne probleem nii pedagoogide kui vanemate jaoks. Mõelda, mõelda ja veelkord mõelda, kuidas targemalt kasvatada meie lapsi parema tuleviku jaoks.

Me oleme tänulikud kõikidele projekti organiseerijatele, tõlkidele ja Jõgevamaa lasteaedade töötajatele.

Ettepanekud projekti jätkamiseks:

2018. aastal, meie riikide 100. aastapäeva aastal, viia läbi konverents Läti Vabariigi Priekuli rajoonis, teemal „Erinevad ja ühised töövõtted naaberriikide lasteaedade töös erivajadustega lastega läbi suhtlemise loodusega ja looduslike materjalidega“.

KOKKUVÕTE 6 Kaišiadorysest

Рефлексия руководителей дошкольных учебных заведений Кайшядорского района Литовской Республики после международного семинара в Эстонии с 22 по 24 августа 2017 года

1. Наша делегация (три руководителя дошкольных учебных заведений Кайшядорского района и три представителя Кайшядорского муниципалитета) была гостеприимно встречена, обеспечена удобным местом проживания, сопровождением в мероприятия.
2. Встречи в муниципалитетах, детских садах, школах и дискуссии за круглым столом были информативны, полезны.
3. Представители Эстонии, делегации Латвии и Финляндии были благонамеренны, делились впечатлениями и опытом, хорошо работали переводчики (русского и английского языков).
4. Наши коллеги были рады возможностью посетить недавно построенный (в 2013 году) современный детский сад, своеобразное здание муниципалитета и т. д.
5. Мы много узнали о специальном образовании детей с особыми потребностями в Эстонии, о совместной командной работе специалистов, сотрудничестве между различными учреждениями.
6. Конференция очень хорошо организована, оптимально запланировано время докладов, презентации официальных лиц, награждение учителей и т. д.

7. Мы поделимся с нашими коллегами из Кайшядорского района хорошими впечатлениями после конференции и передовая практика, нововведения, применяемые сотрудниками дошкольных учреждений в соседних странах.
8. Спасибо организаторам.

TÕLGE

Leedu Vabariigi Kaisiadoryse rajooni koolieelsete haridusasutuste juhtide tagasiside rahvusvahelisele konverentsile Eestis 22- 24 august 2017

1. Meie delegatsiooni (kolm koolieelse haridusasutuse juhti ja kolm omavalitsuse esindajat) võeti vastu külalislahkelt, tagati mugav öömaja ja tagati saatjad erinevatele üritustele.
2. Kohtumised omavalitsustes, lasteaedades, koolides ja arutelud ümarlauas olid informatiivsed ja kasulikud.
3. Eesti, Läti ja Soome delegatsioonid olid heasoovlikud, jagasid muljeid ja kogemusi, hästi töötasid tõlgid (nii inglise kui vene keeles)
4. Meie kolleegidel oli hea meel võimaluse üle külastada hiljuti valminud (2013) lasteaeda, omavalitsuse omapärast hoonet jne.
5. Me saime palju teada erivajadustega laste haridusest Eestis, spetsialistide ühisest meeskonnatööst ja koostööst erinevate asutuste vahel.
6. Konverents oli väga hästi korraldatud, ettekannete jaoks oli eraldatud optimaalne aeg, samuti ametlike isikute tervitusteks, õpetajate tänamiseks jne.
7. Jagame oma kolleegidega häid muljeid ja eesrindlikke praktikaid, uuenduslikke võtteid, mida kasutavad naaberriikide koolieelsed haridusasutused.

Tänu organiseringitele

KOKKUVÕTE 7

Väike tagasiside konverentsist.

Konverentsi teema on aktuaalne, räägime sellest palju oma kolleegidega, kuna peaaegu igas rühmas on eriline laps.

Konverentsil oli soe õhkkond, eelkõige tänu selle korraldajatele, eriti Marikale.

Oli huvitav kuulda erinevate riikide ettekandeid koolieelsete lasteasutuste kogemusest.

Järgmistel kohtumistel oleks tore kuulda ka õpetajaid, kes tegelevad erivajadustega lastega, teada saada nende kogemusest, praktilistest nipidest, võib olla näha lastega tegevuste video-, fotomaterjale.